

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 099145 19 Gž
Brčko, 26.09.2019. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Tešić Dragane kao predsjednika vijeća, Gligorević Ruže i Kovačević Maide kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca „Asocijacija kompozitora-muzičkih stvaralaca“ (AMUS), koga zastupaju punomoćnici Muratović Jasmir, Hadžagić Tanja i Bijedić Ilvana, advokati iz Sarajeva, protiv tuženog „Deni-Compani“ d.o.o. za unutrašnju i vanjsku trgovinu i zastupanje, Bijela, Brčko kojeg zastupa punomoćnik Mihajlović Milenko, advokat iz Brčkog, radi isplate, v.sp. 26.285,94 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 099145 16 P od 07.12.2018. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 26.09.2019. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog „Deni-Compani“ d.o.o. za unutrašnju i vanjsku trgovinu i zastupanje, Bijela, Brčko se odbija i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 099145 16 P od 07.12.2018. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 099145 16 P od 07.12.2018. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je na slijedeći način:

„1. UTVRĐUJE SE da je tuženi, duže vremena, i to u periodu od 21.06.2012. godine do 19.08.2016. godine, vršio povredu autorskih prava autora čija prava ostvaruje i štiti tužitelj, na teritoriji Bosne i Hercegovine.

2. OBAVEZUJE SE tuženi da tužitelju, za period od 21.06.2012. godine do dana 22.08.2016. godine kao dana podnošenja tužbe, na ime autorske naknade, isplati iznos od 22.466,62 KM sa porezom na dodanu vrijednost u iznosu od 3.819,32 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21.06.2012. godine pa sve do isplate, u roku od 30 dana po prijemu presude pod prijetnjom izvršenja.

3. OBAVEZUJE SE tuženi da nadoknadi tužitelju ukupne troškove parničnog postupka u iznosu od 3.532,42 KM, u roku od 30 dana po prijemu presude pod prijetnjom izvršenja.“

Protiv navedene presude tuženi je blagovremeno izjavio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine žalbu uvaži i pobijanu presudu ili ukine „i sam održi raspravu i da istu preinači“ ili da „vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.“

Tužilac je odgovorio na žalbu tuženog, a u odgovoru potvrđujući pravilnost i zakonitost prvostepene presude pobija žalbene razloge i navode i predlaže ovom sudu da žalbu tuženog odbije kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdi.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku) ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Zahtjev u ovom sporu (konačno opredijeljen podneskom od 06.08.2018. godine) kojim traži da sud donese presudu kojom će utvrditi da je tuženi u dužem vremenskom periodu (od 21.06.2012. godine do dana podnošenja tužbe, odnosno 22.08.2016. godine) vršio povredu autorskih prava autora čija prava ostvaruje i štiti tužilac i da shodno tome obaveže tuženog na isplatu autorske naknade u iznosu od 22.466,62 KM zajedno sa PDV-om u iznosu od 3.819,32 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21.06.2012. godine pa sve do isplate, uz dosudu troškova parničnog postupka, tužilac je zasnovao na navodima da on kao kolektivna organizacija obavlja poslove iz zaštite autorskih prava uključujući i naplatu naknada za korištenje autorskih djela, kao i da je svaki korisnik koji koristi muzička djela sa repertoara kolektivne organizacije dužan imati zaključen ugovor sa kolektivnom organizacijom, zbog čega je (više puta) pozivao tuženog na zaključenje ugovora i ispunjavanje zakonske obaveze plaćanja autorske naknade, a što tuženi nije učinio, pa kako tuženi u dužem vremenskom periodu neovlašteno koristi autorska muzička djela, traži da mu, na ime autorske naknade, isplati potraživani iznos.

Tuženi je, prema obrazloženju prvostepene presude, osporio zahtjev tužioca navodom da je razlog zbog kojeg nikada nije zaključio ugovor u vezi sa korištenjem muzičkih dijela emitovanjem sa repertoara kolektivne organizacije koju zastupa tužilac to što je on već od ranije član udruženja „Fonogram“ d.o.o. Sarajevo (koji ima ista prava kao i tužilac), zbog čega smatra da nema interes (a ni obavezu) da plaća naknadu po istom osnovu dvjema organizacijama koje se bave istom djelatnošću.

Prema razlozima pobijane presude, te stanja spisa na osnovu provedenih dokaza u prvostepenom postupku su utvrđene relevantne činjenice: da tužilac predstavlja kolektivnu organizaciju koja se bavi zaštitom prava autora djela, da

tuženi nema potpisan (zaključen) ugovor sa tužiocem u vezi sa korištenjem muzičkih djela koja se nalaze pod zaštitom kolektivne organizacije, da je tuženi potpisnik ugovora o isključivom pravu ustupanja fonografskih imovinsko-pravnih ovlaštenja sa Udruženjem prava proizvođača fonograma „Fonogram“ iz Vogošće (navedenim ugovorom je tuženi ovlastio Udruženje za zaštitu prava proizvođača fonograma da u svoje ime, a na račun nosioca prava-tuženog ostvaruje i štiti prava proizvođača prava-nosioca prava), da je kolektivnim ugovorom u vezi sa korištenjem muzičkih djela emitovanja (objavljen u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ broj 25/13), zaključenim između tužioca i reprezentativnog udruženja (Asocijacije elektronskih medija u Bosni i Hercegovini, odnosno Udruženja lokalnih radio stanica), uređena tarifa, osnovica za obračun i način primjene tarife, uslovi za korištenje autorskih djela iz repertoara kolektivne organizacije, okolnosti korištenja zbog kojih se visina određene naknade prema tarifi uvećava, smanjuje ili oprašta, rok i način naplate naknade...itd, da je tarifni procenat za definiranog korisnika za zaštitu i kolektivno ostvarivanje prava autora muzičkih djela 2,40% (za korisnika koji emituje radio program), 1,80% (za korisnika koji emituje RTV program), odnosno 1,20% (za korisnika koji emituje TV program), da je minimalna naknada koju korisnik emitera mora na godišnjem nivou platiti kolektivnoj organizaciji za korištenje autorskih djela po ovom ugovoru i pojedinačnom ugovoru 1.800,00 KM (za radio), 5.400,00 KM (za RTV) i 3.600,00 KM (za TV) stanice, da je tužilac prijavio tuženog RAK-u radi kršenja uslova Dozvole i propisa regulatorne agencije za komunikacije, zbog čega je tuženi morao platiti finansijsku kaznu u iznosu od 1.000,00 KM, da je tužilac više puta upozoravao tuženog na kršenje autorskih prava, da je tužilac više puta pozivao tuženog na zaključenje pojedinačnog ugovora o neisključivom pravu korištenja muzičkih djela iz repertoara AMUSA-a, odnosno da ga je pozivao na isplatu autorske naknade za korištenje muzičkih djela, da (prema nalazu i mišljenju, odnosno dopuni nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Bečić Ramiza) osnovica neto prihoda po utuženom osnovu za 2012. godinu iznosi 85.091,00 KM, za 2013. godinu iznosi 78.485,70 KM, za 2014. godinu iznosi 103.360,12 KM, za 2015 godinu iznosi 129.977,29 KM, a za 2016. godinu iznosi 138.445,47 KM, u kom slučaju bi iznos naknade za utuženi period (po izračunatoj naknadi) iznosio 11.028,71 KM i isti bi bio ispod minimalne godišnje naknade, zbog čega u konkretnom slučaju treba uzeti u obzir „zajamčene“ minimalne autorske naknade od po 5.400,00 KM godišnje, što u utuženom periodu iznosi 22.466,62 KM.

Kod takvih činjeničnih utvrđenja, a polazeći od toga da tužilac posjeduje tzv. prošireno djelovanje kolektivnog ostvarivanja prava koje mu omogućava da ostvaruje istovrsna prava i za nečlanove, odnosno ovlašten je da djeluje za račun svih autora (uz izuzetak da sam autor u pismenoj formi obavijesti organizaciju da ne želi da ostvaruje svoja prava na kolektivan način), odnosno toga da (shodno zaključenom govoru sa Udruženjem prava proizvođača fonograma „Fonogram“ iz Vogošće) tuženom pripada isključivo pravo da dopusti ili zabrani reprodukciju, upotrebu ili distribuciju svojih fonogramskih zapisa, (a ne da mu po tom osnovu pripada pravo na iskorištavanje zaštićenih autorskih djela), prvostepeni sud je ocijenio da je tužbeni zahtjev tužioca, u skladu sa odredbom člana 26. stav 2. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih prava i srodnih prava („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 63/10 – u daljem tekstu Zakon o ostvarivanju

autorskih prava), osnovan, jer je tuženi na svojoj web stranici kao i na Facebook stranici objavljivao sadržaje muzičkih djela koja su pod zaštitom tužioca, čime je vršio povredu autorskih prava na teritoriji Bosne i Hercegovine, a koja prava ostvaruje i štiti tužilac.

Kada obrazlaže žalbene razloge pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava tuženi, u suštini, i dalje istrajava na istim prigovorima tužbenom zahtjevu na koje mu je odgovorio prvostepeni sud u obrazloženju prvostepene presude, te tvrdi da prvostepeni sud nije utvrdio „odlučne činjenice“ koje se odnose na to da: 1. „tuženi nikada nije potpisao ugovor u vezi sa korištenjem muzičkih dijela emitovanjem sa repertoara kolektivne organizacije“, 2. „da li tužilac ima ekskluzivno pravo kao jedina kolektivna organizacija za ostvarenje navedenih prava za zastupanje i ostvarivanje prava muzičkih dijela“, 3. „da je već od ranije član Udruženja Fonogram d.o.o. Sarajevo koji imaju takođe ista prava kao i tužilac, pa stoga nema interes, a ni obavezu da plaća naknadu po istom osnovu prema dvije organizacije koje se bave istom djelatnošću“, te u konačnom tvrdi da je „sud neosnovano utvrdio iznos naknade koji je tuženi dužan da na ime autorske naknade isplati tužiocu u iznosu od 22.466,62 KM sa porezom na dodatnu vrijednost u iznosu od 3.819,32 KM iz razloga što je vještak u svom drugom dopunjenom nalazu od 19.04.2018. godine utvrdio iznos naknade za traženi period u iznosu od 11.028,71 KM sa porezom na dodatnu vrijednost u iznosu od 1.814,26 KM“.

Po ocjeni ovog suda utvrđene činjenice u prvostepenom postupku ukazuju da je odluka prvostepenog suda, kojom je usvojen tužbeni zahtjev tužioca, zakonita, ali, obzirom da tuženi i dalje istrajava na istim prigovorima (koje je iznosio tokom prvostepenog postupka), ovaj sud nalazi shodnim još jednom ukazati na par činjenica koje su pravilno i potpuno utvrđene u prvostepenom postupku, a koje su bile od odlučujućeg značaja za usvajanje tužbenog zahtjeva tužioca.

Naime, suprotno navodima žalbe tuženog, tužilac predstavlja kolektivnu organizaciju koja se bavi zaštitom prava autora djela, odnosno istom je Rješenjem Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine broj IP-03-47-5-12-06059/12VT od 21.06.2012. godine (koje je ispravljeno Zaključkom o ispravci greške broj IP-03-47-5-00421/15VT od 20.01.2015. godine) izdata dozvola za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava autora muzičkih djela.

Takođe, tuženi nema zaključen (potpisan) ugovor sa tužiocem (iako ga je tužilac više puta pozivao na zaključenje pojedinačnog ugovora) u vezi sa korištenjem muzičkih dijela koja se nalaze pod zaštitom tužioca kao kolektivne organizacije koja okuplja reprezentativan broj autora u Bosni i Hercegovini i zastupa repertoar od oko 5200 muzičkih djela, ali je potpisnik ugovora o isključivom pravu ustupanja fonogramskih imovinsko-pravnih ovlaštenja.

Međutim, to što je tuženi potpisnik gore navedenog ugovora ne znači da zbog toga „nema interes, a ni obavezu da plaća naknadu po istom osnovu prema dvije organizacije koje se bave istom djelatnošću“, obzirom da Udruženje za zaštitu prava proizvođača fonograma „Fonogram“ iz Vogošće i tužilac ne ostvaruju istu funkciju

djelovanja, jer se Udruženje za zaštitu prava proizvođača fonograma „Fonogram“ iz Vogošće bavi zaštitom proizvođača fonograma (proizvođač fonograma je fizičko ili pravno lice koje preduzme inicijativu i snosi odgovornost za prvo snimanje zvukova jedne izvedbe ili drugih zvukova ili onoga što predstavlja zvukove), dok se tužilac bavi ostvarivanjem i zaštitom muzičkih djela domaćih i stranih autora sa riječima ili bez riječi.

Stoga, kako tužilac predstavlja kolektivnu organizaciju koja se bavi zaštitom prava autora djela, te kako tuženi nema zaključen ugovor sa tužiocem na osnovu kojega bi ostvarivao pravo na korištenje i emitovanje autorskih dijela koja su pod zaštitom tužioca i kako je na svojoj web i Facebook stranici u periodu od 21.06.2012. godine do 19.08.2016. godine (pet kalendarskih godina) objavljivao sadržaje muzičkih djela koja su pod zaštitom tužioca (čime je vršio povredu autorskih prava autora čija prava ostvaruje i štiti tužilac), onda je tuženi obavezan platiti tužiocu autorsku naknadu u iznosu od 5.400,00 KM godišnje za pune godine (kalendarska 2013., 2014. i 2015. godina), odnosno mjesečni iznos minimalne naknade za mjesec juni, juli, avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 2012. godine, tj. mjesec januar, februar, mart, april, maj, juni, juli i avgust 2016. godine, odnosno ukupno 22.466,62 KM sa PDV-om.

Ovo stoga što navedeni iznos, shodno zaključenom kolektivnom ugovoru u vezi sa korištenjem muzičkih djela emitovanjem, predstavlja minimalnu naknadu koju tuženi kao korisnik-emiter mora na godišnjem nivou platiti tužiocu za korištenje autorskih djela, obzirom da tuženi pripada grupi RTV emitera i obzirom da je iznos naknade po izračunatoj osnovici neto prihoda po utuženom osnovu za utuženi period ispod kolektivnim ugovorom utvrđene minimalne godišnje, tj. mjesečne naknade.

Iako je tuženi naveo u žalbi da prvostepenu presudu pobija u cjelosti, odluku o naknadi troškova postupka, prema navodima obrazloženja žalbe, ne osporava, pa ovaj sud pravilnost navedene odluke nije mogao ispitati.

Zbog navedenog, kako nisu osnovani žalbeni razlozi zbog kojih tuženi pobija prvostepenu presudu i kako prvostepena presuda nije donesena ni uz povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude, a na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dragana Tešić